



## گردشگری در استان همدان در جهت نیل به توسعه پایدار

سمیه دبیری<sup>1\*</sup>، حامد علیمرادی<sup>2</sup>

<sup>1</sup> دانشجوی مهندسی شهرسازی، دانشگاه خاوران s.dabiri58@gmail.com

<sup>2</sup> مهندسی عمران، حامد علیمرادی h.alimoradi58@gmail.com

### چکیده

چشم اندازها و مناظر زیبای طبیعت از کانونها و جاذبه های توریست پذیر جهانگردی است، لذا اهمیت دادن به نقش آن در حفاظت از محیط زیست به منظور دستیابی به توسعه پایدار امری ضروری است. با توجه به اینکه شهر همدان یکی از مناطقی است که تقاضای گردشگری در روزهای خاصی از سال در سطح بالایی قرار دارد، بنابراین نیازمند برنامه ریزی در این زمینه می باشد. در حقیقت باید با مدیریتی جامع در زمینه گردشگری، علاوه بر حفظ جنگلها و مراتع، به شناسایی زیباییهای این خطه به جهانیان و تولید درآمد ملی و ارزآوری مناسب و ساماندهی اقتصادی کشور یاری بخشید. هدف عمده از توسعه توریسم رونق بخشیدن بیشتر به اقتصاد و تحقق عدالت اجتماعی و رفاه عمومی و کنترل بیشتر به ساخت و سازهای غیراصولی شهری و ممانعت از تخریب بیشتر محیط زیست و حفظ حیات وحش و حفظ جنگلها و نظایر آن مورد نظر است. روش مورد مطالعه در این تحقیق از نوع روش توصیفی است. در این مقاله به شناخت پتانسیل های استان همدان، مشکلات گردشگر در این استان، اثراتی که توسعه گردشگری در صورت بی رویه بودن بر منطقه می گذارد و در نهایت ارائه راهکارهایی برای بهبود وضعیت گردشگری استان می پردازیم. این مهم تنها به دوش سازمانهای جهانگردی و گردشگری و سازمان حفاظت از محیط زیست نخواهد بود بلکه مدیریت و حمایتهای سایر بخشها شامل صنایع، معادن، راه و ساختمان، آموزش و پرورش، بخشهای فرهنگی، رسانه ها و صداوسیما را در یک حرکت جامع و عزم ملی می طلبد. در این پژوهش به بررسی برخی از ویژگیها و پتانسیل های گردشگری استان همدان پرداخته شده است، تا با این هدف بتوانیم، علاوه بر شناساندن این ویژگیها به گردشگران، در زمینه حفظ و پایداری اکوسیستم استان همدان نیز تلاشهایی صورت گیرد، از سوی دیگر با توجه به نقش و اهمیت صنعت توریسم درآمدزایی و نهایتاً به توسعه پایدار استان همدان بیانجامد.



واژه های کلیدی: توسعه پایدار، گردشگری، گردشگر، همدان، اثرات گردشگری

## مقدمه

ایران به عنوان وارث پهناورترین امپراتوری باستانی جهان دارای بسیاری جذابیت‌های باستانی، تاریخی، طبیعی، فرهنگی و مذهبی است. پس با ایجاد بستری مناسب می‌تواند وارد چرخه نوپای صنعت توریست گردد و حرف‌های زیادی برای گفتن داشته باشد. سرزمین ما ایران با داشتن فرهنگی کهن و پایدار و مشکل از اقوام، طوایف و عشایر بسیار و متنوع اقلیمی و برخوردار از جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی از هر نظر برای این صنعت آماده است. تاثیر اقتصادی توریسم بر هر منطقه موضوعی است که بایستی توسط اقتصاددانان و جغرافیدانان مورد مطالعه و ارزیابی و بررسی قرار گیرد. توسعه مناطق توریستی و جاذبه‌هایی که در این گونه مناطق ایجاد می‌شود تاثیرات عمده‌ای بر اسکان جمعیت، حمل و نقل و الگوهای فاصله گذاری بین زمین‌های کشاورزی می‌گذارد علاوه بر اینها تاثیر توریسم بر محیط مادی مناطق توریستی هم دارای جنبه اقتصادی و هم جنبه بومی است بنابراین مراد از طرح توریسم جلب جمعیت بیشتری از مردم و ازدحام بیشتر منطقه نیست هدف این نیست که با طرح توریسم مکان‌های پتانسیل دار را آلوده تر، شهرها را شلوغ تر و مراکز آرام و کوچک و پراکنده جمعیتی کوهپایه نشینان و ساحل نشینان را نا آرامتر و پردردسستر سازیم. جهانگردی عاملی برای اشتغال یکی از تاثیرات مثبت و قابل توجه جهانگردی و صنعت گردشگری در ایران علاوه بر ارزآوری، ایجاد اشتغال مثبت و مفید است. جهانگردی دارای خاصیت ویژه‌ای است که می‌توان آن را به منزله نیرو محرکه توسعه اقتصادی هر کشوری محسوب کرد. گفتنی است که هیچ کشوری نیست که فاقد مواد اولیه برای توسعه جهانگردی نباشد. اما در این میان کشور ما از ویژگی‌های بسیار برخوردار است شاید لازم به گفتن نباشد که بیشتر کشورهای جهان سوم از لحاظ درآمدهای ارزی دچار کمبود و کسری هستند که جهانگردی بدو طریق می‌تواند این کمبودها را جبران کند. تامین ارز از طریق پول‌هایی که هنگام اقامت جهانگردان صرف هزینه‌های مختلف کشور می‌شود و نیز بازپرداخت‌هایی که برای عزیمت از یک کشور به کشور بعمل می‌آید و راهی مستقیم و غیرمستقیم دولت‌ها برای کسب درآمدهای سرشار ارزی از طریق صنعت گردشگری است با آن که سرمایه گذاری در هتلداری نوعی سرمایه گذاری تخصصی به شمار می‌رود با این حال جهانگردی فرایندی است که سایر بخش‌های اقتصادی کشور را فعال می‌کند. به عنوان مثال جهانگردی سبب گسترش و توسعه جاده‌ها، فرودگاه‌ها، امکانات بندری و ... شده و علاوه بر آن زمینه گسترش شبکه حمل و نقل صنایع مربوط به آن را نیز فراهم می‌آورد. ایجاد فرصت‌های اشتغال به برکت جهانگردی به گونه‌ای قابل تبیین است که باید گفت ایجاد هتل‌ها و کرانه‌های ایرانگردی و جهانگردی جدید سبب جذب کارکنان خدماتی شده